

Nordkalk Oy Ab

53500 Lappeenranta

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

NORDKALK OY AB:N IHALAISEN KAIVOKSEN SIVUKIVIEN, RIKASTUSHIEKAN JA MAA- AINESTEN LÄJITYSALUEIDEN LAAJENNUS, LAPPEENRANTA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Nordkalk Oy Ab on toimittanut vireille Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle 12.11.2012 ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma). YVA-menettelyssä tarkastellaan hanketta, joka koskee Lappeenrannassa sijaitsevan Ihalaisen kaivoksen sivukivien, rikastushiekan ja maa-ainesten läjitysalueiden laajentamista sekä kivenkäsittelylinjan siirtämistä kaivosalueen sisällä.

Hankkeen nimi:

Nordkalk Oy Ab, Ihalaisen kaivoksen sivukivien, rikastushiekan ja maa-ainesten läjitysalueiden laajennus, Lappeenranta

Hankkeesta vastaava ja yhteystiedot:

Nordkalk Oy Ab, 53500 Lappeenranta

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti:

Pöyry Finland Oy, Itkonniemenkatu 13, 70500 Kuopio

Yhteysviranomainen:

Kaakkois-Suomen ELY-keskus, PL 1041, 45101 KOUVOLA

YVA-menettelyn soveltamisen peruste

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tehnyt 11.9.2012 YVA-lain 6 §:n mukaisen harkintapäätöksen YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamisesta Nordkalk Oy Ab:n hankkeeseen. Päätöksen mukaan hankkeeseen tulee soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-menettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii hanketta koskevan YVA-selostuksen, jossa esitetään mm. hankkeen eri toteuttamisvaihtoehdot ja niiden keskeiset ympäristövaikutukset sekä haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot. Arviointiselostuksen valmistuttua se tulee vastaavaan julkiseen käsittelyyn kuin nyt käsiteltävänä oleva arviointiohjelma.

Hanke ja sen perustelut

Nordkalk Oy Ab louhii Ihalaisen avolouhoksesta kalkkikiveä, jota jatkojalostetaan käytettäväksi mm. paperi-, sellu-, metalli-, muovi-, rakennus- ja keraamisessa teollisuudessa, yhdyskuntien vesienkäsittelyssä, ympäristönhoidossa ja rakentamisessa sekä maataloudessa. Louhittu kalkkikivi käytetään syötekivenä Ihalaisen teollisuusalueella olevalla sementtitehtaalla, kalkkitehtaalla sekä tehdasalueen kolmella eri rikastamolla.

Kalkkikiveä on louhittu ja jatkojalostettu Ihalaisen alueella jo yli 100 vuotta ja tunnetun kalkkikiviesiintymän arvioidaan mahdollistavan toiminnan jatkamisen vielä yli 100 vuotta. Toiminnassa muodostuu seuraavan 20 vuoden aikana noin 10 miljoonaa tonnia (Mt) sivukiveä louhinnan sivutuotteena, noin 4 Mt rikastushiekkaa kalkkikiven jatkojalostuksen sivutuotteena sekä noin 2 Mm³ maanpoistomassoja avolouhoksen laajenemisalueiden pintamaina.

Yhtiön tavoitteena on maa- ja kiviaineksien hyötykäyttö esim. maanrakentamisessa ja maanparannuksessa. Hyötykäytön lisääminen edellyttää teollisuusalueen ulkopuolisia hyötykäyttökohtia. Tällä hetkellä kaivosalueella ei ole rakennuskohteita, joissa merkittäviä määriä kiviaineita voitaisiin hyödyntää. Mikäli hyötykäyttökohteita ei ole, tarvitaan kaivosalueelle lisää läjityskapasiteettia. Nykyiset läjitysalueet riittävät sivukivien osalta noin kahdeksi vuodeksi ja rikastushiekan osalta noin 10 vuodeksi.

Nordkalk Oy Ab suunnittelee laajentavansa olemassa olevia sekä perustavansa uusia läjitysalueita avolouhoksen itä, etelä- ja lounaispuolisille alueille. Uusilla läjitysalueilla halutaan varmistaa läjityskapasiteetin riittävyys sekä turvataan kaivoksen ja kalkkikiven jatkojalostuksen toimintaedellytykset jatkossa.

Noin 20 vuoden kuluessa kaivostoiminta siirtyy avolouhinnasta maanalaiseen louhintaan, jonka jälkeen louhinnassa ei sivukiveä juurikaan synny ja rikastushiekka voidaan sijoittaa tyhjien louhostilojen täyttöön. Maanalaisen louhinnan alkuvaiheessa sivukiveä ja rikastushiekkaa varaudutaan toimittamaan hyötykäyttöön tai läjittämään maan pinnalle.

Yhtiö suunnitelmissa on myös siirtää kivenkäsittelylinja (esimurskaus, seulonta, lajittelu, jälkimurskaus, kuljettimet) louhoksesta maanpinnalle ja samalla kivenkäsittelylinja uusitaan, koska sen tekninen käyttöikä on täyttymässä.

Kivenkäsittelylinjalle ei ole tehdasalueelta vaihtoehtoista paikkaa, sillä alueet ovat jo rakennettuja tai niille on olemassa muita teollisuuden tarpeisiin perustuvia aluevarauksia. Kivenkäsittelylinjaa ei voida sijoittaa myöskään uuteen paikkaan louhoksessa, koska avolouhinnan jälkeen tulevasta maanalaisesta kaivoksesta, ei ole olemassa riittäviä suunnittelutietoja kivenkäsittelylinjan sijaintipaikan määrittämiseksi.

YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot

Läjitysalueiden toteuttamisen vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0+ (VE0+)

Syntyvät kiviainekset toimitetaan pääosin hyötykäyttöön ja tarvittavilta osin ne sijoitetaan olemassa oleville läjitysalueille lupamääräysten mukaisesti. Läjitysalueiden laajennuksia ei toteuteta.

Vaihtoehto 1 (VE1)

Koillis-, etelä- ja lounaisläjitysalueet toteutetaan ns. laajan suunnitteluvaihtoehdon mukaisina.

Koillisläjitys: Uusi sivukivien ja maanpoistomassojen läjitysalue on suunniteltu kaivoksen itäpuolelle ja se on tarkoitus nostaa tasolle +95 m mpy. Läjitysalueen pinta-ala noin 39 ha ja läjitystilavuus noin 6,3 Mm³.

Lounaisläjitys: Olemassa oleva, Mustolan radan eteläpuoleinen sivukivien ja maa-ainesten läjitysalue korotetaan tasolle +94 m mpy ja läjitysalueetta laajennetaan lännen/lounaan suuntaan. Läjitysalueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 34 ha (olemassa oleva läjitysalue 12,5 ha ja uusi laajennusalue 21,5 ha) ja läjitystilavuus noin 3,2 Mm³.

Eteläläjitys: Mustolan radan eteläpuoleinen eteläläjitys varataan rikastushiekkalietteen läjitykseen. Padon harjan korkeus +80 m mpy. Läjitysalueen pinta-ala noin 41 ha ja läjitystilavuus noin 3,9 Mm³.

Lisäksi jatketaan läjitystoimintaa olemassa olevilla läjitysalueilla toimintaa koskevien lupamääräysten mukaisesti.

Vaihtoehto 2 (VE2)

Hanke toteutetaan vaihtoehtoa VE1 pienempänä.

Koillis- ja lounaisläjitys ovat samat kuin vaihtoehdossa VE1.

Eteläläjitys toteutetaan suppean suunnitteluvaihtoehdon mukaisena. Rikastushiekan läjitys toteutetaan VE1:stä poiketen kuivaläjityksenä. Läjityksen maksimikorkeus +80 m mpy. Läjitysalueen pinta-ala noin 22 ha ja läjitystilavuus noin 2 Mm³.

Lisäksi jatketaan läjitystoimintaa olemassa olevilla läjitysalueilla toimintaa koskevien lupamääräysten mukaisesti.

Kivenkäsittelylinjan toteuttamisen vaihtoehdot:**Vaihtoehto 0 (KVE0)**

Hanketta ei toteuteta. Kivenkäsittelylinjaa ei siirretä louhoksesta maanpinnalle. Avolouhos ei laajennu nykyisen maanalaisen kivenkäsittelylinjan alueelle. Nykyistä kivenkäsittelylinjaa saneerataan.

Vaihtoehto 1 (KVE1)

Kivenkäsittelylinja siirretään louhoksesta maanpinnalle rakennettaviin uusiin teollisuusrakennuksiin. Avolouhos laajentuu nykyisen maanalaisen kivenkäsittelylinjan alueelle ja alueelta louhitaan noin 4 Mt kalkkikiveä, jonka sisältämät mineraalit hyödynnetään.

Esimurskaamo (karkeamurskaamo) sijoitetaan uuteen katettuun tilaan avolouhoksen eteläreunalle ja jälkimurskaamo (hienomurskaamo ja lajittelu) uuteen tehdasrakennukseen alueen eteläosaan. Kivivarastot on suunniteltu pääosin katettuihin tiloihin. Karkeamurskeen siirto esimurskaamosta jälkimurskaamoon ja edelleen jatkojalostettavaksi tapahtuu hihnakuljettimilla, jolla pyritään mm. vähentämään tehdasalueen sisäistä raskasta liikennettä sekä vähentämään pölyämistä, melua ja pakokaasupäästöjä.

Hankkeen sijainti, hankealueen koko ja häiriintyvät kohteet, asutus

Ihalaisen kaivos ja hankealueet sijaitsevat Lappeenrannan kaupungin Ihalaisen kaupunginosassa, 3 km kaupungin keskustasta etelään. Nordkalk Oy Ab:n Ihalaisen nykyinen kaivospiirin alue on kokonaisuudessaan 412 ha. Suunnitelluista läjitysalueesta lounainen ja pohjoisosaltaan eteläinen läjitysalue sijoittuvat nykyisen kaivospiirin alueelle. Koillinen läjitysalue ei ole vielä nykyisen kaivospiirin alueella. Suunnitellut uudet läjitysalueet muodostavat enimmillään yhteensä noin 100 ha uutta läjitysalueita ja ne sijoittuisivat suurelta osin nykyisin viljelyksessä oleville pelloille.

Kaivosalueen pohjoispuolella on valtatie 6, länsipuolella rautatie ja Vaalimaantie sekä Mattilan ja Mäntylän asuinalueet.

Suunniteltu lounaisläjitys ja uusi kivenkäsittelylinja sijoittuvat lähimmäksi Kuuselan asuinalueutta sekä Vaalimaantien itäpuolella, kaivospiirin alueella tai sen lähellä sijaitsevia asuinrakennuksia. Entinen Mäntylän sairaala on siirtymässä myös maankäyttötarkoituksen muutoksella sosiaali- ja terveydenhoitotoiminnasta teollisuustoiminnan tiloiksi.

Kaivoksen ja suunnitellun koillisläjityksen koillis-, itä- ja kaakkoispuolella on olemassa olevaa haja-asutustyyppistä asutusta, asuinrakennuksia on myös Hanhijärventien länsipuolella. Vahvistetussa Ojala-Tuomelan I asemakaavassa on osoitettu asutusta suunnitellun koillisläjityksen itäpuolelle, sekä Hanhijärventien länsi- että itäpuolelle. Lappeenrannan kaupungilla on vireillä Ojala-Tuomelan II asemakaava, jonka tavoitteena on lisätä asutusta Ojala-Tuomelan I asemakaavan eteläpuolelle.

Eteläläjitys rajoittuu Hanhikempintiehen ja maatalousvaltaiseen Hanhijärven kylään ja maakunnallisesti arvokkaaseen kylämaisemaan, jossa useat maatalouden päärakennukset ovat myös rakennusperintökohteita.

Hankealueelle ja sen lähiympäristöön vaikuttavat maankäytön suunnitelmat ja ympäristöllisesti herkätkä kohteet

Etelä-Karjalan maakuntakaava

Koko suunnittelualueen maankäyttöä ohjaa Etelä-Karjalan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 21.12.2011. Suunnitellut uudet läjitysalueet sijoittuvat maakuntakaavan mukaiselle kaivosteollisuudenalueelle (T-1). Toiminnalle on annettu suunnittelumääräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset alueen taajamarakenteeseen ja asutukseen sekä mahdolliset pöly- ja tärinä ymv. vaikutukset ympäristöön.*

Kaivosteollisuuden aluetta ympäröi maakuntakaavassa taajamatoimintojen alue (A).

Välittömästi kaivosteollisuusalueen eteläpuolelle on merkitty maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö/kohde (ma/km), jota koskee suunnittelumääräys: *Osa-alueen maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen maisemaan.*

Suunnitellun eteläisen läjitysalueen (rikastushiekka-altaan) ja nykyisen Hanhi-Kempin sivukiven läjitysalueen välissä sijaitsee maakuntakaavassa merkitty Hanhi-Kempin 1. luokan pohjavesialue, jota koskee suunnittelumääräys: *Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ei niiden vaikutuksesta vaarannu. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa*

vesiensuojelunäkökohdat on otettava huomioon siten, ettei alueen käyttöä vedenhankintaan vaaranneta.

Yleiskaava

Hanhijärventien osayleiskaava, jonka Lappeenrannan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 26.3.2007 ohjaa maankäyttöä mm. koillisläjitysalueen osalta. Koillisläjitysalue sijoittuu osayleiskaavan erityisalueelle (EL-1), jonka itäpuolelle sijoittuu kapea suojaviheralue (EV) ja maa- ja metsätalousaluetta (M), jonka alueella on myös am-merkittyjä maatilan talouskeskuksia 5 kpl. Osayleiskaava mahdollistaa asutuksen, omakoti- ja rivitalorakentamisen (A-2, A-3 ja AO) lisäämisen Hanhijärventien itäpuolelle ja osin sen länsipuolelle koillisläjityksestä lounaaseen.

Asemakaavat

Varsinainen Ihalaisen kaivosalueet sijoittuu Sisäasiainministeriön 28.11.1980 vahvistamalle asemakaava-alueelle ja Lappeenrannan kaupungin valtuuston 19.12.1988 vahvistamalle asemakaava-alueelle.

Kaivoksen länsipuolella on pääosin 1980-luvulla hyväksytyihin asemakaavoihin perustuvaa asutusta.

Koillisläjityksen itäpuolelle ja Ojalankadun pohjoispuolelle on laadittu kaupungin valtuuston 14.6.2010 hyväksymä Ojala-Tuomelan I asemakaava. Asemakaava mahdollistaa mm. asuinkerros- ja rivitalojen korttelialueiden rakentamisen Hanhijärventien länsipuolelle ja itäpuolelle, sekä asuinpientalon korttelialueiden rakentamisen Hanhijärventien itäpuolelle.

Muut olemassa olevat maankäytön suunnitelmat

Suunnittelualue kuuluu oikeusvaikutuksettomaan Keskustaaajaman osayleiskaava-alueeseen, joka on tarkistettu 25.10.1999.

Vireillä olevat maankäytönsuunnitelmat

Lappeenrannan keskustaaajaman eteläisten osien osayleiskaava on kaupungilla valmistelussa ja sen luonnosvaiheesta on kuultu. Osayleiskaava koskee toteutuessaan koko hankealuetta.

Koillisläjityksen ja Hanhijärventien itäpuolelle, Ojalankadun eteläpuolelle ja Mustolan radan väliin on suunniteltu Ojala-Tuomelan asemakaava-alue II, joka mahdollistaisi pientaloasumisen lisäämisen alueelle.

Kaivospiiri

YVA-menettelyssä olevista toiminnoista nykyisen kaivospiiriin alueeseen kuuluu lounainen läjitysalue, kivenkäsittelylinja ja osin eteläinen läjitysalue. Suunnitellut eteläisen läjitysalueen eteläosa ja koillinen läjitysalue eivät ole nykyisen kaivospiirin alueella.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen, kuuleminen ja osallistumisen järjestäminen

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kuuluttanut Nordkalk Oy Ab:n ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Lappeenrannan kaupungin ja ELY-keskuksen ilmoitustauluilla 19.11.2012 – 18.1.2013.

Kuulutus on julkaistu Etelä-Saimaa ja Vartti -sanomalehdissä 18.11.2012. YVA-ohjelma on ollut nähtävillä em. kuulutuspaikoissa ja luettavissa sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Nordkalk Oy Ab:n Internet -sivuilla. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa 18.1.2013 mennessä ELY-keskukselle. Lausunnot pyydettiin seuraavilta tahoilta: Lappeenrannan kaupunki, Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Museovirasto, Etelä-Karjalan maakuntamuseo, Kainuun ELY-keskus patoturvallisuus viranomaisen ominaisuudessa, Etelä-Karjalan luonnonsuojeluyhdistys Hanhijärven ja lähikyläen kyläyhdistys ry, Mattila-Mäntylä-Kuusela asukasyhdistys ja Lappeenrannan Eteläalueen asukasyhdistys.

YVA-menettelyn aikana tapahtuvan vuorovaikutuksen lisäämiseksi on perustettu ohjausryhmä. Ohjausryhmä on kokoontunut kerran ja käynyt läpi ja kommentoinut arviointiohjelmaluonnosta.

2. YVA-OHJELMASTA ESITETYT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

YVA-ohjelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin 28.11.2012 Nordkalk Oy Ab:n vierasmajalla, Paraistentie 2, Lappeenranta.

Yleisötilaisuudessa esitettiin seuraaviin aihepiireihin liittyviä näkemyksiä ja kysymyksiä:

- Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin toteuttaminen?
- Läjitysalueilta leijailee ajoittain pölyä Hanhijärven ja kaupungin suuntaan. Suojapuustoa pölypäästöjen hallitsemiseksi.
- Kivenkäsittelylinjan meluvaikutus Tapiolan asutuskeskukseen,
- Mattila-Mäntylä-Kuusela -alueen melutilanteen huononeminen ja toimenpiteen tilanteen parantamiseksi,.
- Vesien johtaminen Hanhijärveen ja vaikutukset järven tilaan ja toimenpiteet järven tilan parantamiseksi,
- Läjitysalueiden 30 m läjityskorkeuden vaikutus maisemaan,
- Peltomaista maksettavat korvaukset ovat pieniä ja vastaanotet vuoden viljasatoa.
- Maiseman muutos vaikuttaa talojen arvoon,
- Puustolla maisemointi voi olla ulkonäöllisesti hieno, mutta se voi varjostaa viljelyalueita.
- Alueellinen yhteistoiminta kiviaineksien hyödyntämiseksi,
- Kaivoksen nykyisten maanalaisten tunnelien pituus pohjoiseen?
- Siirtyminen tunnelilouhintaan, jolloin läjitysalueita ei tarvittaisi. Jääkö asukkaiden pelloille kivikasat, kun kaivoksen toiminta loppuu,

- Massojen hyötykäyttömahdollisuudet tiehankkeissa? Hyötykäytön vaikutukset läjitysalueiden pienentämiseksi,
- Viranomaisten toimenpiteet luoda edellytyksiä hyötykäytölle luonnonkiviainesten oton sijaan.

Kaakkois-Suomen ELY -keskukselle toimitettiin kuulutusaikana arviointiohjelmasta 7 lausuntoa ja 11 mielipidettä.

Yhteenveto esitetyistä lausunnoista ja mielipiteistä

Lausunnoissa ja mielipiteissä korostettiin, että hankkeen yhteydessä tulisi erityisesti kiinnittää huomiota:

- Hankkeen ja maankäytön suunnittelun yhteensovittamiseen,
- Maisemakysymysten ja kulttuurihistoriallisten arvojen huomioimiseen,
- Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten huomioimiseen
 - o melu, pöly, asumisviihtyvyys, taloudelliset vaikutukset (asuntojen arvo), pellon menettämisen vaikutukset elinkeinon harjoittamiseen,
- Valumavesien vaikutukset Hanhijärven tilaan.
- Syntyvien maamassojen hyötykäytön lisäämiseen, vaihtoehto VE 0+ korostaminen.

Lappeenrannan kaupunginhallitus 14.1.2013: Nordkalk Oy Ab:n Ihalaisen kaivoksen läjitysalueiden laajentamisesta ja kiviliinan muutosta koskevasta YVA-ohjelmasta Lappeenrannan kaupunginhallitus antoi Lappeenrannan seudun ympäristölautakunnan, Lappeenrannan teknisen lautakunnan ja Etelä-Karjalan pelastuslautakunnan lausunnot.

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta 11.12.2012 antoi lausuntonsa ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena: Sivukiven ja rikastushiekan osalta tulee selvittää myös materiaalin hinnoittelun vaikutukset hyötykäyttöön. Pohjavesiin kohdistuvien vaikutuksia tulee arvioida alueella olevien talousvesikaivojen veden laatuun.

Lappeenrannan tekninen lautakunta 12.12.2012 totesi YVA-ohjelman olevan kattava ja siinä on huomioitu oleelliset asiat. YVA-ohjelmassa esitettyjen arviointia koskevien painotusten lisäksi tulee kiinnittää huomiota erityisesti Nordkalk Oy Ab:n toiminnan ja Lappeenrannan kaupungin maankäytön yhteensovittamiseen.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos totesi 9.1.2013, että YVA-ohjelmassa on käsitelty kattavasti hanketta ja sen ominaisuuksia, ympäristövaikutuksia ja arviointimenetelmiä. Onnettomuusriskit tulee ottaa hyvin huomioon. Lisäksi on laadittavat riskikartoitukset ja niiden johtopäätökset luovat perustan tarpeellisten hallintakeinojen

suunnitteluun ja toteutukseen onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuustilanteisiin varautumiseksi ja niissä toimimiseksi.

Etelä-Karjalan museo 15.1.2013 Keskeiset vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät arvokkaisiin kohteisiin ja alueiden lähi- ja kaukomaisemassa tapahtuviin muutoksiin. Vaikutukset voivat olla kuitenkin myös välillisiä vaikuttaen alueiden ja rakennusten tulevaan käytettävyyteen mm. asumisviihtyvyys, melu- ja pölyvaikutukset.

Maisemallisesti herkin kohde on arvokas Hanhijärven kylämaisema. Vaikutusten arvioinnin pohjaksi tulee analysoida yleispiirteisiä lähtötietoja täydentäen miten ja missä tähän kulttuuriympäristöön liittyvät arvot ilmenevät. Maisemavaikutusten arvioinnissa erityisesti eteläisen läjitysalueen vaihtoehtojen (VE1 ja VE2) vaikutukset Hanhijärven kulttuuriympäristön arvojen ja ominaispiirteiden kannalta tulee selvittää huolella.

Kulttuuriympäristön lähtötiedoista puuttuu nykyisen Nordkalk:n teollisuushistoriallinen rakennusperintö itä- ja eteläpuolella. Vaikka alueen rakennusperinnöstä ei ole tehty rakennushistoriallista inventointia, sijaitsee alueella kirjallisuus-, kartta- ja kuvalähteiden perusteella Paraisten Kalkkivuori Oy:n 1930-luvun lopulla alkaneen rakennusvaiheen perintönä mm. konttorikeskus, hienokalkkitehdas ja sementtitehdas. Teollisuusalueen vanhaosa tulee merkitä rakennetun kulttuuriympäristön lähtötietoihin rakennetun kulttuuriympäristön intressialueeksi, johon kohdistuvat mahdolliset vaikutukset arvioidaan.

Museovirasto 17.1.2013 YVA-ohjelmassa on luetteloitu muinaismuistolain rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset, eikä läjitysalueen laajennuksella ole niihin vaikutusta.

Arkeologiseen kulttuuriperintöön sisältyy myös kohteita, jotka eivät kuulu muinaismuistolain piiriin, mutta joilla voi olla huomattavaa arkeologista ja historiallista merkitystä. Kulttuuriperintökohteeksi lasketaan mm. Salpalinja, jota toistaiseksi suojellaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetuin kaavamääräyksiin.

Kulttuuriympäristön nykytilaa tulee täydentää Salpalinjan osalta vastaamaan Etelä-Karjalan maakuntakaavassa osoitettua linnoitusketjun jaksoa tarkastelualueen lounaisosassa, Vaalimaantien varressa. Salpalinja koskeva maakuntakaavamerkintä suojelutavoitteineen tulee todeta maankäytön suunnittelun lähtökohdissa maakuntakaavaotteen yhteydessä muiden tarkastelualueita koskevien maakuntakaavamerkintöjen tavoin. Läjitysalueen laajennus ei liene vaikututa maakuntakaavan kohteisiin.

Kainuun ELY-keskus 11.1.2013 toteaa patoturvallisuusviranomaisena, ettei sillä ole huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

Lappeenrannan Eteläalueen asukasyhdistys ry 17.1.2013 toteaa, että YVA-ohjelma on kattava ja hyvä.

Hanhijärven ja lähikylien kyläyhdistys ry 18.1.2013 Huomiota tulee kiinnittää melu-, pöly- ja tärinähaittojen minimoimiseen.

Läjitysalueiden laajennus aiheuttaa kylämaisemaan isoja muutoksia. Maisemoinnin suunnittelussa huomioitava kyläläisten mielipiteet. Läjitysalueen laajennus ei saa aiheuttaa vahinkoa Hanhijärven alueella on pohjavesialueelle. Mahdolliset vaikutukset pintavesiin tulee tutkia.

Laajennusalue vaikuttaa Hanhijärven alueen ihmisten elinoloihin ja elinkeinon harjoittamiseen, peltomaata on jäämässä läjitysalueen alle.

Mattila Mäntylä Kuusela asukasyhdistys ry 17.1.2013 Nykyinen tehtaalta tuleva melutaso ja pöly- ja muut ympäristöhaitat eivät saisi lisääntyä hankkeen myötä asuinalueella. Liikenteen lisääntyminen Vaalimaantiellä huolestuttaa. Nordkalk Oy Ab:n nykyisen säiliöautoliikenteen vuoksi liikenne ja sitä myötä melutaso ovat nousseet Vaalimaantiellä yli ohjearvojen.

Mielipide 1 Hanhijärven kylä on vanhaa kulttuurimaisemaa. Mustolan rata raja kylämaisema säilymisen kannalta. Laajeneminen koillis- ja lounaissuuntaan on ok, laajeneminen etelään rikkoo vanhaa kulttuurimaisemaa. Hankkeen YVA-menettelyn eteneminen ja siihen liittyvä päätöksenteko tulisi esittää selvästi. Tiedottaminen tärkeää.

Mielipide 2 Hanhijärven osayleiskaavan osalta ei ole huomioitu Hanhijärventien länsipuolen asutusta, jotka ovat Koillisläjitystä lähimpänä. Ilmanlaadun mittauspisteet ovat kaukana lähimpänä asuvien kannalta. Pölyämisen vaikutuksia tulee arvioida lähempänä läjitysalueita. Lähialueen pihoille on laskeutunut kalkkipölyä ja se on ilmeisesti peräisin läjitysalueilta, noin 500 metrin päässä, sama matka on koillisläjityksestä uudelle Ojala-Tuomelan asuinalueelle.

Vaikutukset tulee arvioida lähellä asuviin: pölyn lisäksi melu, tärinä, liikenne ja asuinviihtyvyys. YVA-selostus pyydetään toimittamaan kilometrin säteellä suunnitelluista läjitysalueista asuville.

Mielipide 3 Hanhijärven osayleiskaavan am-merkityt asuinkiinteistöt huomioitava. Koillisläjitys tulisi lähelle kiinteistöjä. Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen sekä ilmanlaatuun (pölyäminen) tärkeitä ja ne vaikuttavat kiinteistön arvoon. Vaikutukset arvioitava perusteellisesti ja mahdolliset haitat ratkaista.

Ilmanlaadun mittauspisteet ovat kaukana suunnitelluista alueista lähimpänä asuvista. Pölyämisen vaikutuksia tulee arvioida lähimpänä läjitysalueita. Pihoille on laskeutunut valkoista pölyä ilmeisesti nykyisiltä 500 metrin päässä olevilta läjitysalueilta. Koillisläjityksen pölyvaikutukset uudelle Ojala-Tuomelan asuinalueelle pitäisi huomioida. YVA-selostus pyydetään toimittamaan.

Mielipide 4. YVA-menettely on hyvä, mutta haittavaikutus ihmisiin, jotka joutuvat elämään sivujätteenä naapurina on minimoitu. Raja asukkaiden tontteihin on liian lyhyt. Minimissään 300 m on rajan takaraja. YVA-selostus tulisi toimittaa henkilökohtaisesti.

Mielipide 5. On järkyttävää menettää kaunis peltomaisema. Taloni ikkunat ovat länteen eli suunnitellulle läjitysalueelle, luonnottomalle monumentille. Miksi olemassa olevia läjiä ei voi korottaa.

Mielipide 6. Paras vaihtoehto on VE0+, haitat säilyisivät nykyisellään, joka lienee mahdoton Nordkalk:n ja kaupungin vuorivuokrasopimuksen takia. Kaupunki saanee louhinnasta noin 60 vuotta rahallista hyötyä. Kuka vastaa toiminnan päätyttyä jätekivi- ja maa-ainemassoista? Kaupunki tai veronmaksajat? Teollisuus ei yleensä huolehdi. Hanhijärven kylän kannalta paras vaihtoehto on VE2.

Nykyinen kivenkäsittelylinja on louhoksessa. Melu ja pölyhaitat ovat olleet kohtuullisia. Linjan siirtäminen maanpinnalle aiheuttaa uusia päästöjä ja melu ja pölyäminen tulisi estää. Haitat (pöly ja melu, kohdistuvat vallitsevien tuulten suuntaan tuovat ongelmia asutusalueille.

Hanhijärven ja kylän suuntaan tulee valumavesiä läjitysalueilta. Suuroja lienee riittävässä valvonnassa. Eteläläjitys sijoitettaisiin Suurniityn pellolle. Peltojen valumavedet valuvat ojaa myöten Hanhijärven kylätalon ohi ja päätyvät Rakkolanjokeen. Virtaama jatkuu. Suurniityn alue on merkitty Hanhikempin pohjavesialueen kokooma-alueeksi. VE1 eteläläjitys tarkoittaisi, että pohjavesialueen kokooma-alue jäisi eteläläjitysalueen alle. Alueelle tuotaisiin vesipitoista rikastushiekkaa. Fluoridin määrä nousee määrässä lietteessä ja fluoridi ajautuu valumavesien mukana pohjaveteen ja mahdollisesti Rakkolanjokeen. Johtopäätös: VE1 on Hanhikempin pohjavesialueella vaarallinen. Pohjavettä saatetaan tarvita kaupunkilaisten käyttöön. VE 2 on hanhijärveläisten ja talousvesien kannalta parempi.

Suurniityn alueen pellot ovat viljelyssä suvuilla jopa 400 vuotta. Hanhijärven kylämaisemalla on kulttuurihistoriallinen merkitys ja läjitysalue suunnitellaan kulttuurimaisemaan (VE1). Eteläläjitysalue tulisi lähelle kylätaloa. Nordkalk Oy Ab:n laajennus tuhoaisi 400 vuotta vanhan kulttuuri- ja kylämaiseman ja ihmisen viihtyvyyden.

Ihalaisen teollisuusalueen 350 työpaikan säilyminen ja hyötykäytön lisääminen tärkeää. Kiviainesten ulosmyynti on välttämätöntä 15-20 vuoden kuluessa. Läjitysalueilla on arvokkaampaa käyttöä kuin jätekivi- ja maa-ainesten kaatopaikkana, asutus tai teollisuus. Käyttö läjitysalueena on halvin ja helpoin tapa kehittää liiketoimintaa.

Nordkalk Oy Ab:n hyödyntää tulevaisuudessa kivi- ja maa-aineksia tie-yms. rakennushankkeissa. Tämä vaihtoehto on työläämpi mutta myös toimivin ratkaisu tehtaalle, rajanaapureille ja kaikille lappeenrantalaisille.

Hanhikemпин läjitysalueella 10 vuotta sitten rakennettaessa paikallisille kerrottiin, ettei yöaikaan tapahdu melua aiheuttavaa liikennettä. Lähialueen asukkaat ovat heränneet aamuöisin läjitysalueilta kantautuneeseen meluun. Pölyhaitat ovat olleet merkittävät.

Gotlannissa oleva projekti on pysähtynyt johtuen sikäläisen rajanaapureiden ja luonnonsuojelijoiden vastustukseen. Ruotsissa ympäristöviranomaiset ja asukkaat näyttävät ymmärtävän toisiaan.

Mielipide 7. Tuntuu epäoikeudenmukaiselta Nordkalkin oikeus ottaa kaatopaikaksi satoja hehtaareita maata. Pellot ovat tärkeitä, ruokaa tarvitaan. Pellot tulisi säilyttää siinä käytössä mihin edelliset sukupolvet ovat tarkoittaneet. Miksi ei kaiveta tunneleista, tulee vähemmän jätettä. Voisiko jätekiveä antaa ilmaiseksi esim. rakennusten maapohjiin.

Mielipide 8. Lounaisen läjityksen toteutuessa korvaava tieyhteys/tunneli välillä Tapiolantie-Hanhikempintie tarvitaan muualta kuin Vaalimaantien kautta. Peruste: vilkkaus, maatalousliikenne, tarve liikkua useita kertoja päivässä, meillä on lapsi, miten turvataan turvallinen kulku hänelle. Voisiko läjityksen tehdä muualle kuin viljellylle pellolle, peltopinta-ala pienenee oleellisesti talouskeskuksen ympäriltä.

Mielipide 9. Huomioitava Hanhijärven osayleiskaava. Tekstissä ei mainintaa Hanhijärventien länsipuolella olevia asuinalueita (am). Tekstistä käy ilmi maa- ja metsätalousalueet sekä suojaviheralueet. Ko. asuinalueet rajoittuvat hyvin lähelle suunniteltua koillisläjitystä.

Ilmanlaadun mittauspisteet ovat kaukana Hanhijärventien osayleiskaavan keskiosan sekä Ojala-Tuomelan asuinalueista. Pöly on aiheuttanut useina kesinä vaivaa. Läjitysalueet sekä –alueet vaikuttavat ihmisten asuinviihtyvyyteen, asukkaisiin sekä maisemaan. Huomioitaa myös melu- ja liikennehaitat. Tieto YVA-menettelystä varmistettava

Mielipide 10 Norkalkin tulee siirtyä tunnelilouhintaan, jolloin tarvetta maamassojen läjitykseen ei synny. Sivukiven oikealla hinnoittelulla se voidaan käyttää rakennustarpeisiin. Tämä edesauttaisi luonnonsoraharjujen säilymistä ja pohjavesien puhtaana säilymistä. Syntyvä rikastushiekka ei tarvitse imeytysaltaita. Se pystytään nykytekniikalla kuivaamaan heti prosessin jälkeen Outotecin suotimilla. Tämäkin raaka-aine voidaan myydä markkinoille, kun hinta on oikea.

Mielipide 11 Voidaanko läjitettävän tavaran määrää pienentää niin, ettei uusia läjitysalueita tarvita? Pitää pyrkiä mahdollisimman pieniin laajennuksiin. Läjitys aiheuttaa melua, pölyä, tärinää, maisema muuttuu. Muutokset tulee pitää pieninä? Läjityksen vaikutus kulttuurimaisemaan? Miten läjitys vaikuttaa pinta- ja pohjavesiin, vesistöihin? Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, miten niitä mitataan?

3. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma arviointimenettelyn järjestämisestä ja arvioinnissa tarvittavista selvityksistä.

Nordkalk Oy Ab:n hankesuunnitelman tarkoituksena on rakentaa kolme uutta läjitysalueita kaivostoiminnassa muodostuville sivukiville, rikastushiekalle ja maa-aineksille sekä samalla laajentaa ja korottaa olemassa olevia läjitysalueita. Vaihtoehtona tutkitaan mahdollisuutta lisätä ko. maa-ainesten hyötykäyttöä. YVA-menettelyssä arvioidaan myös kaivoksen yhteyteen rakennettavan uuden kivenkäsittelylinjan vaikutuksia.

YVA-ohjelmassa on esitetty kolme hankevaihtoehtoa (VE0+, VE1 ja VE2) sivukivien, rikastushiekan ja maa-ainesten hyötykäytön ja läjitysalueiden laajentamisen osalta. Kivenkäsittelylinjan uusimisen osalta on esitetty kaksi vaihtoehtoa (KVE0 ja KVE1).

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tarkistanut YVA -ohjelman ja esittää lausunnossaan YVA -lain 9 §:n nojalla miltä osin arviointiohjelmaa on tarkennettava. ELY-keskus on lausuntoa laatiessaan ottanut huomioon YVA -ohjelmasta kuulutusaikana annetut lausunnot ja mielipiteet.

Hankekuvaus ja yhteys muihin hankkeisiin

Nordkalk Oy Ab:n YVA-ohjelmassa on selkeästi esitetty hankkeen perustiedot ja hankekokonaisuus, samoin kuin hankkeen tarve ja tavoitteet. YVA-ohjelmassa on kerrottu selkeästi ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vaiheet.

Hankkeen todetaan liittyvän tiiviisti Ihalaisen teollisuusalueen muihin toimintoihin, jotka jatkojalostavat kaivoksesta louhittua kalkkikiveä. Hankkeen toteutumiseen vaikuttaa myös Lappeenrannan kaupungin vireillä olevat kaavahankkeet.

Vaihtoehtojen muodostaminen

Hankkeen toteuttamatta jättäminen, vaihtoehto VE0

YVA-asetuksen mukaan yhtenä vaihtoehtona on tarkasteltava hankkeen toteuttamatta jättämistä, ellei vaihtoehto ole erityisistä syistä tarpeeton.

Nordkalk Oy Ab:n YVA-ohjelmassa on todettu, että kaivostoiminnassa muodostuu sivukiviä, rikastushiekkaa ja maanpoistomassoja ja niille tarvitaan jatkossakin joko hyötykäyttökohde tai läjityskapasiteettia. Hankkeen toteuttamatta jättäminen siten, ettei maamassoja ollenkaan käsiteltäisi tai hyödynnettäisi, ei siten ole mahdollinen. Esitetty perustelu on riittävä.

YVA-menettelyssä sivukivien, rikastushiekan ja maanpoistomassojen läjitykselle on esitetty kolme toteutusvaihtoehtoa ja Kivenkäsittelylinja osalta on esitetty kaksi vaihtoehtoa.

Vaihtoehdon VE0+ kuvaus jää arviointiohjelmassa muiden vaihtoehtojen VE1 ja VE2 varjoon. YVA-ohjelmassa on todettu, että VE0+ toteuttaminen edellyttää ulkopuolisten hyötykäyttökohteiden löytymistä ja esitetty reunaehto on totta. Kuitenkin juuri hyötykäyttövaihtoehdon (VE0+) tutkiminen ja arviointi tuottaa tähän YVA-menettelyyn todellisen vaihtoehdon maa-ainesten läjityssuunnittelulle, jonka vuoksi siihen tulee kiinnittää YVA-selostusvaiheessa erityistä huomiota, mm. siihen miten ja millä keinoin muodostuvien maa-ainesten hyötykäyttöä voitaisiin lisätä? YVA-selostuksessa voi olla tarpeen sanallisesti myös pohtia, miten vaihtoehto VE0+ voi toteutua vaihtoehtojen VE 1 ja VE 2 rinnalla.

Muutoin arvioitavat sekä läjitystoimintaa koskevat vaihtoehdot (VE 0+, VE1 ja VE2) sekä kivenkäsittelyä koskevat hankevaihtoehdot (KVE0 ja KVE1) ovat oikein muodostettuja. YVA-menettelyssä arvioitavat hankevaihtoehdot ovat riittävät.

Vaikutusten kohdentuminen ja vaikutusalueen raja

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan näkemys merkittävistä arvioitavista vaikutuksista. Kappaleessa 6. esitys arvioitavista merkittävistä vaikutuksista on otsikkotasolla riittävä tässä lausunnossa esitetyin täsmennyksin.

YVA-ohjelmassa tulee esittää vaikutusalueen raja, joka on arvio hankkeen vaikutusten ulottumisesta. Vaikutusalueen rajauksella konkretisoidaan, miten kauas arviointi ulotetaan ja samalla annetaan mahdollisuus kommentoida suunnitellun arvioinnin alueellista laajuutta.

YVA-ohjelmassa on esitetty, että useimmat vaikutukset, kuten melu, pöly, maaperä- ja kallioperä, pohjavesi ja ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ulottuvat enintään 500 – 1000 m :n etäisyydelle hankealueesta. Laajemmalle arvioidaan kohdistuvan vesistöön ja maisemaan sekä kaupunkikuvaan kohdistuvat vaikutukset.

Nordkalk Oy Ab:n suunniteltu toiminta on laajaa ja sijoittuu mm. asutuksen, maankäytön, kulttuurimaiseman, pinta- ja pohjavesien osalta keskeiselle alueelle, joten vaikutusalueen raja tulee olla lähtökohtaisesti vähintään 1000 metriä. Maiseman ja vesiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on tehtävän tätä laajemmalta alueelta.

Vaihtoehtojen vertailumenetelmät ja ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointi

Nordkalk Oy Ab:n YVA-ohjelmassa esitetään, että eri vaikutusten suuruutta ja eri vaihtoehtojen välisiä eroja vertaillaan ja tiedot taulukoidaan. YVA-ohjelmassa todetaan, että *"Erityyppisten vaikutusten*

keskinäisiä merkittävyysvertailuja ei tehdä, sillä kunkin vaikutustyyppin painoarvo muuhun vaikutustyyppiin on arvoperusteinen". YVA-selostuksessa esitetään otettavan kantaa vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuuteen, mutta siinä ei oteta kantaa vaihtoehtojen väliseen paremmuuteen.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että YVA-selostusta tulee täsmentää esitetyn vaihtoehtojen vertailun osalta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn perimmäisenä tarkoituksena on tuottaa ympäristöä koskevaa tietoa päätöksenteon parantamiseksi. Vaihtoehtojen vertailussa tiivistetään, jäsennetään ja tulkitaan YVA-menettelyssä tuotettua informaatiota päätöksentekoa varten. Vaihtoehtojen vertailu on arviointimenettelyn vaikuttavuuden kannalta YVA-menettelyn keskeinen ydin.

Juuri tulevan päätöksenteon kannalta on tärkeää vertailla vaihtoehtoja kokonaisuuksina ja vaihtoehtojen vertailun keskeisenä tavoitteena on selvittää perustellen onko joku vaihtoehtoista toista parempi ympäristövaikutusten näkökulmasta, vai ovatko ne vain erilaisia.

Vertailua tehtäessä on välttämätön arvioida myös eri vaikutusten merkittävyyttä. Vaikutusten merkittävyyden pohjalta voidaan arvioida myös vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa voidaan tukeutua faktatietoihin, mutta ne ovat osin myös arvosidonnaisia.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi ja vaihtoehtojen vertailu tulee tehdä tasapuolisesti kaikkien vaihtoehtojen ja arvioitavien vaikutusten kesken, samalla tarkkuudella eri toteutusvaihtoehtojen osalta.

Hankkeen vaikutukset ja niiden selvittäminen

Ympäristön nykytilan kuvaus

Ympäristön nykytilan kuvaus on perusta vaikutusten tunnistamiselle ja vaikutusselvitysten kohdentumiselle oikeisiin asioihin. YVA-ohjelmassa hankealueen nykytilan kuvauksen tarkkuus on YVA-ohjelmatasolla riittävä.

Esitettyä yksityiskohtaisempi nykytilaselvitys hankealueesta ja sen ympäristöstä on YVA-selostuksessa tärkeää. Suunnitellut läjitysalueet sijoittuvat Lappeenrannan kaupungin toimintojen kannalta keskeiselle alueelle, joihin kohdistuu monenlaisia, osin ristiriitaisiakin tarpeita ja tavoitteita mm. maankäytön, asutuksen ja kulttuuriympäristön suojelun osalta. Erityisesti esitystä havainnollistavat kartat tulee esittää riittävän suurina, jolloin niiden sisältämä yksityiskohtainen tieto on helpommin todettavissa.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin toteutumiseksi nykytilaselvityksessä tulee kiinnittää huomiota nykyisen asutuksen ja

muiden häiriintyvien kohteiden määrään ja sijoittumiseen eri etäisyyksillä hankealueista, mutta myös vahvistettujen ja vireillä olevien maankäytön suunnitelmien mahdollistamaan asutuksen lisäämiseen ja sijoittumiseen. Herkkien kohteiden huomioimisella nykytilaselvityksessä varmistetaan, että huomioidaan myös vaikutusten arvioinnissa.

Hankealuetta ja sen ympäristön maankäyttöä ohjaa monet kaavahierarkiassa eritasoiset ja ohjaavuudeltaan erilaiset kaavat. Maankäyttösuunnitelmat tulee tuoda esille YVA-selostuksessa esitettyä selkeämmin ryhmiteltynä, esimerkiksi :1) juridisesti maankäyttöä ohjaavat kaavat, 2) oikeusvaikutuksettomat, kaupungin tahdon ilmausta osoittavat maankäytön suunnitelmat ja 3) suunnitteilla olevat kaavat. YVA-selostuksessa kaavat tulee myös yksilöidä mm. vahvistuspäivämäärän osalta.

Hankeympäristössä olevat kulttuuriympäristön nykytilaa tulee täydentää Etelä-Karjalan museon ja Museoviraston lausunnoissa esitettyjen kulttuuri- ja rakennushistorian kannalta keskeisten kohteiden osalta niihin liittyvän vaikutusten arvioinnin toteutumiseksi. Puuttuviksi kohteiksi on todettu mm. Paraisten Kalkkivuori Oy:n 1930-luvun lopulla rakentama konttorikeskus, hienokalkkitehdas ja sementtitehdas sekä teollisuusalueen vanhaosa sekä Salpalinjaa koskevat tiedot.

Hankkeen elinkaari

YVA-ohjelmassa todetaan, että ympäristövaikutuksia arvioidaan hankkeen koko elinkaaren ajalta: suunnittelu, rakentaminen ja toiminta sekä toiminnan lopettaminen ja jälkihoito. Käytännössä läjitystoiminnan rakentamisvaihe kestää 20 vuotta kaivoksen avolouhosvaiheen ajan.

Vaikutusten hahmottamiseksi YVA-selostuksessa on tarpeen tuoda esitettyä tarkemmin esille alustava suunnitelma siitä, missä järjestyksessä läjitysalueet otetaan käyttöön ja kuinka läjitys kullakin läjitysalueella etenee ja toteutetaan. Pääosa ihmisiin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista muodostuu rakentamisaikana.

Suuret läjitysalueet muodostavat pysyvän muutoksen maisemaan ja kulttuurimaisemaan, joten maiseman muutoksen yhteydessä on keskeistä arvioida vaikutuksia niin rakentamisaikana kuin niistä aiheutuvia pysyviä vaikutuksia.

Kivenkäsittelylinjan käyttöikää suunnittelukohteessa ei ole YVA-ohjelmassa arvioitu.

Vaikutukset luonnonvaroihin ja niiden hyödyntämiseen

Hankkeen vaihtoehto VE0+ keskittyy siihen, miten lhalaisen kaivostoiminnassa syntyvää sivukiveä, maanpoistomassoja ja rikastushiekkaa voitaisiin hyödyntää.

Nordkalk Oy Ab:n Ihalaisen kaivostoiminnassa muodostuvat maamassat on todettu hyödyntämiskelpoisiksi, joten YVA-menettelyssä on välttämätöntä seikkaperäisesti arvioida maamassojen hyötykäyttömahdollisuuksia eri kohteissa, mutta myös hyötykäytön vaikutuksia. Vaihtoehton VE 0+ arvioinnin toteuttaminen jää YVA-ohjelmassa läjitysvaihtoehtojen VE1 ja VE 2 varjoon. Kuitenkin YVA-menettelyssä eri vaihtoehtoja on arvioitava tasapuolisesti, joten VE0+ toteuttamismahdollisuuksiin ja vaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota YVA-selostuksessa.

Luonnonvarojen järkevä ja ekotehokas käyttö on koko yhteiskunnan tulevaisuuden kannalta tärkeää. Sivukiven ja rikastushiekan hyötykäyttöön saaminen on myös Nordkalk Oy Ab:n jatkotoiminnan kannalta tärkeä kysymys. Rikastushiekan ja sivukivien saaminen hyötykäyttöön näyttäisi YVA-ohjelmasta annetun palautteen perustella selvästi vaikuttavan koko kaivostoiminnan hyväksyttävyyteen.

Maamassojen hyötykäyttöselvityksessä tulee mm. tuoda esille, millaisia neitseellisiä maamassoja sivukivi ja rikastushiekka voisivat korvata ja millaisissa kohteissa. Hankkeesta vastaavan on tarpeen myös selvittää ja tuoda esiin ne reunaehdot, joilla valtaosa sivukivestä ja rikastushiekasta saataisiin hyötykäyttöön.

Vaihtoehto VE0+ ei toteutune puhtaana vaihtoehtona vaan se voi toteutua vaihtoehtojen VE1 tai VE2 rinnalla, joten YVA-selostuksessa tulisi arvioida, miten VE0+ osittainkin toteutuminen vaikuttaisi suunniteltuihin läjitysaluetarpeisiin.

Hankkeesta vastaavan tulee myös pohtia, miten varmistetaan, että maamassat ovat myöhemmin helposti hyötykäytettävissä, vaikka massat, jouduttaisiinkin väliaikaisesti läjittämään.

Vaikutukset ihmisiin, heidän terveyteen, elinoloihin ja viihtyisyyteen

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ovat tekijät, jotka kohdistuvat suoraan tai välillisesti ihmisen terveyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Ihmiseen kohdistuvia vaikutuksia ovat myös vaikutukset, jotka muuttavat ihmisen asuinympäristöä, sen arvoa tai ihmisen kokemusta siitä. Myös vaikutukset ihmisen mahdollisuuteen toteuttaa elinkeinoa, kuten maataloutta, kuuluvat ihmisiin kohdistuviin vaikutuksiin.

Ihalaisen kaivos ja sen YVA-menettelyssä tarkasteltavat uudet läjitysalueet sijoittuvat Lappeenrannan kaupungin kannalta keskeiselle alueelle. Hankkeen vaikutusalueella on jo nyt paljon asutusta ja Lappeenrannan kaupungin maankäytön suunnitelmien toteututtua hankkeen vaikutusalueella oleva asutus lisääntyy selvästi.

Uudet läjitysalueet aiheuttavat erilaisia vaikutuksia ihmisiin, heidän elinoloihin ja viihtyisyyteen. Myös uusi kivenkäsittelylinja sijoittuu

aiempaa lähemmäksi erityisesti kaivoksen länsi- ja lounaispuolella olevaa asutusta ja voi aiheuttaa ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia.

Käytännössä useimmat YVA-menettelyssä arvioitavat vaikutukset ovat myös ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia (melu, pöly, liikenne, pohja- ja pintavedet, kulttuuriympäristön muutos). Vaikutukset ihmisiin onkin syytä nähdä laajasti. Arvioinnissa tulee huomioida myös eritekkijöiden yhteisvaikutukset.

YVA-ohjelmassa esitetään arvioitavan ihmisiin kohdistuvat vaikutukset olemassa olevan aineiston, YVA-menetelyn aikana annettavan palautteen (sidosryhmät, yleisötilaisuus, mielipiteet, viranomaisten kannanotot, Lappeenrannan eteläisten osien osayleiskaavaproessi, kyläyhdistysten tilaisuudet). Lisäksi esitetään kerättäväksi ympäristöä koskevaa tietoa.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa paikallinen tuntemus ja vuorovaikutuksen kautta saatava tieto on olennainen osa arviointitietoa, joten kaikki kerättäväksi esitetty aineisto on hyvää pohjatietoa ihmisiin ja sosiaalisiin vaikutusten arviointiin perehtyneelle ammattilaiselle. Kuitenkaan yksistään YVA-ohjelmassa esitetyllä aineistolla ei saada systemaattista tai selkeää kokonaiskäsitystä ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista.

Vaikutusalueella jo olevien ja myös myöhemmin lähialueella asuviin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi tulee tehdä erillinen ja tarpeeksi laaja kyselytutkimus, jossa huomioidaan myös paikallisten viranomaistahojen näkemykset.

Erityishuomiota tulee kiinnittää välittömästi hankealueiden läheisyyteen nyt ja jatkossa sijoittuvaan asutukseen.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa arvion objektiivinen toteuttaminen on keskeistä. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tulisi tehdä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin perehtynyt henkilö tai taho. Yhteysviranomaisen näkee esitettyä laajemmin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarpeelliseksi hankkeen mahdollisella vaikutusalueella olevan runsaan asutuksen vuoksi. Ihmisten kannanotot hankkeesta ja sen vaikutuksista eri vaihtoehtojen osalta ovat tärkeä osa vuorovaikutteista YVA-menettelyä ja tuloksia voidaan hyödyntää myös lähialueiden maankäytönsuunnittelu- prosesseissa.

Vaikutukset elinkeinoihin

Nordkalk Oy Ab:n uudet läjitysalueet on suunniteltu alueille, jotka ovat suurelta osin nykyisin viljelyksessä olevia peltoja. Keskeinen ihmisiin kohdistuvien vaikutustenarvioinnin osa tässä hankkeessa onkin selvittää hankkeen vaikutus maatalouselinkeinon harjoittamiseen. YVA-selostuksesta tulisi mm. ilmetä kuin suuri vaikutus hankkeella on mm.

menetetyn viljellyn peltopinta-alan määrään tai aiheutuuko pellon menetyksestä jopa elinkeinon menetys, sekä kuinka monen kotitalouden osalta vaikutuksia ilmenee.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Ihalaisen kaivos ja Nordkalk Oy Ab:n uudet läjitysalueet sijoittuvat maakuntakaavan mukaiselle kaivosteollisuuden alueelle (T-1). Suunniteltu koillisläjitysalue sijoittuu Hanhijärventien osayleiskaavan mukaiselle erityisalueelle EL-1. Suunnitelluille etelä- ja lounaisläjitysalueilla ei ole vahvistettua yleiskaavaa.

Lappeenrannan kaupungilla on vireillä koko hankealuetta koskeva Eteläisten osien osayleiskaava, jonka luonnosvaiheesta on kuultu. Luonnoksessa eteläläjitys on merkitty kaivostoiminta-alueeksi (EL-1) ja suunniteltu lounaisläjitysalue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Kaavaprosessi jatkuu YVA-menettelyn päätyttyä.

Lappeenrannan kaupungilla on ollut asemakaavallisia hankkeita Nordkalk Oy Ab:n hankealueiden läheisyydessä. Ojala-Tuomela I asemakaava on valmistunut 2010 ja Ojala-Tuomela II asemakaava on vireillä. Kaavaprosessi jatkuu YVA-menettelyn päätyttyä.

Vahvistetut kaavat ja niiden suunnittelumääräykset tulee ottaa hankkeen suunnittelussa ja YVA-menettelyssä huomioon.

Nordkalk Oy Ab:n hankkeella on merkittäviä vaikutuksia Lappeenrannan eteläosien yhdyskuntarakenteeseen ja maankäytönsuunnitteluun nyt ja tulevaisuudessa, joten hankkeen vaikutukset vireillä oleviin maankäytön suunnitelmiin on arvioitava huolella.

YVA-lain 5§:n mukaan YVA-menettely ja kaavoitus tulee pyrkiä yhteen sovittamaan. Nordkalk Oy Ab:n hankkeella on selviä vaikutuksia maankäytönsuunnitteluun, mikä on tuotu YVA-ohjelmassa esille. YVA-menettelyssä tuotettua vaikutusten arviointitietoa voidaan hyödyntää kaavojen laadinnassa ja vaikutustenarvioinnissa.

Maankäyttö ja rakennuslain mukaisilla maankäytön suunnitteluprosesseilla käytännössä taataan se, että asemakaava-alueelle suunniteltu asuinalue täyttää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuinympäristön tunnusmerkit.

Nordkalk Oy Ab:n tulee puolestaan hankkeesta vastaavana olla tietoinen toimintansa vaikutuksista. Vaikutusten arvioinnilla osoitetaan se, ettei hankkeesta aiheudu hankealueen ulkopuolella oleville herkille kohteille haitallisia vaikutuksia. Pääsääntö on, että hankkeesta vastaava varaa omistamalleen maa-alueelle riittävät suoja-alueet mm. melun, pölyn ja maisemahaitan osalta. Vaikutusten arvioinnissa onkin otettava kantaa mm. siihen, mille etäisyydelle läjitysalueet voidaan sijoittaa asutuksesta ja muista herkistä toiminnoista, ettei mm. melu-, pöly- ja maisemahaittaa aiheudu.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Hanhijärven kylämaisema muodostaa maakunnallisesti arvokkaan kulttuurihistoriallisen ympäristön ja se on merkitty Etelä-Karjalan maakuntakaavaan. Hankkeen vaikutukset maakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen ja maakuntakaavassa merkittyihin virkistysreitteihin on siten selvitettävä YVA-menettelyssä huolella.

Suunnitelluista läjitysalueista lounaisläjitys ja eteläläjitys sijoittuvat osittain maakuntakaavassa osoitetun arvokkaan kulttuuriympäristön alueelle. Läjitysalueiden lähiympäristöön jäisi useita paikallisesti arvokkaita rakennuskulttuurikohteita. Hankealueelle ei kuitenkaan tiedetä sijoittuvan muinaismuistokohteita.

Nykytilaselvityksessä on todettu, että Hanhijärven kulttuurihistoriallisesti tärkeä viljelymaisema on kaventunut jo aiemman, kaivoksen ja kaupungin toiminnan seurauksena. Keskeistä onkin arvioida Nordkalk Oy Ab:n hankkeen vaikutuksia kulttuurimaisemaan ja erityisesti tulee pohtia heikentääkö hanke jäljellä olevaa kulttuurimaisemakokonaisuutta oleellisesti?

Keskeistä on lisäksi arvioida vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyviin arvokkaisiin kohteisiin sekä alueiden lähi- ja kaukomaisemassa tapahtuviin muutoksiin. Vaikutukset voivat olla myös välillisiä vaikuttaen alueiden ja rakennusten tulevaan käytettävyyteen mm. asumisviihtyvyys, elinkeinonharjoittamisen mahdollisuus, melu- ja pölyvaikutukset ymv.

Maisemallisesti herkin kohde on arvokas Hanhijärven kylämaisema. Vaikutusten arvioinnin pohjaksi tulee analysoida yleispiirteisiä lähtötietoja täydentäen miten ja missä tähän kulttuuriympäristöön liittyvät arvot ilmenevät. Maisemavaikutusten arvioinnissa erityisesti eteläisen läjitysalueen vaihtoehtojen (VE1 ja VE2) vaikutukset Hanhijärven kulttuuriympäristön arvojen ja ominaispiirteiden kannalta tulee selvittää huolella.

Vaikutusten arviointia tulee havainnollistaa kuvasovitein hankkeen eri vaihtoehtojen ja eri läjitysalueiden toteutumisen vaiheessa ja eri kuvakulmista: ennen läjitystä, läjityksen aikana ja maisemoinnin toteuduttua.

Kivenkäsittelylinja

Kivenkäsittelylinjaa koskevat tiedot ovat YVA-ohjelmassa vielä varsin niukat. YVA-selostuksessa tulee havainnollistaa esitystä mm. esittämällä selkeä, havainnollinen piirros, jossa on toiminnan sijoittuminen kaivosalueella, kivenkäsittelylinjan eri toiminnot ja mahdolliset päästökohteet (pöly, ja melu) todettavissa.

Kivenkäsittelylinjan käsittelemä kivimäärä vuorokaudessa ja vuodessa sekä vuorokautinen käyttöaika, hihnakuljetusten sijoittuminen ja

liikennöinti on myös tärkeää tietoa aiheutuvien vaikutusten, kuten melu- ja pölyvaikutusten arvioimiseksi.

Melu

Keskeisin melua aiheuttava toiminta on maa- ja kiviainesten siirrot, kuormien tyhjennykset sekä työkoneiden ja ajoneuvojen liikenne läjitysalueilla sekä uusi kiviaineslinja kokonaisuudessaan. Kivenkäsittelylinjan melun merkittävimmät häiriintyvät kohteet ovat Kuuselan asuinalue ja kaivospiirin alueella olevat asuinrakennukset.

YVA-ohjelman mukaan toiminnan vaikutuksia ympäristön melutasoihin selvitetään melumallinnuksen avulla, jossa huomioidaan nykytila ja hankkeen tuoma muutos äänimaisemaan. Melumallinnus on hyvin tehtynä hyvä lähtökohta arvioida melusta aiheutuvaa haittaa. Laajassa toiminnassa on lisäksi useita melupäästölähteitä ja olisi tärkeää ottaa melumallinnukseen mukaan kaikki keskeiset melun päästökohteet.

Impulssimaisuuden ja kapeakaistaisuuden huomiointi meluselvityksessä on ensiarvoista, koska kapeakaistaisuus ja impulssimaisuus lisäävät melun häiritsevyyttä enemmän kuin varsinainen äänen taso. Samoin yöaikainen melu koetaan häiritsevämpänä kuin päiväaikainen melu.

Koska melua aiheuttavaa toimintaa harjoitetaan myös yöaikaan (klo 22-7.00), niin keskiäänitasa kuvastavat (LAeq) melun leviämistä kuvaavat kartat tulisi laatia niin yö- kuin päiväajan melun osalta. Mikäli melua aiheuttavaa toimintaa on yöllä vain klo 6 - 7, niin melun keskiäänitasa tulisi laskea ko. tunnin osalta. Melun impulssimaisuus ja kapeakaistaisuus tulee ottaa huomioon ennen kuin tuloksia verrataan ohjearvoihin.

Meluntorjuntakeinot ovat meluselvityksen yhteydessä oleellinen tieto.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Laajat läjitysalueet ja uusi kivenkäsittelylinja voivat olla merkittäviä uusia pölylähteitä. YVA-ohjelmassa todetaan, että pölyämisen osalta hyödynnetään olemassa olevia kokemuksia ja seurantatietoja.

Hiukkaset / pöly voivat yleensä aiheuttaa vähimmillään esteettistä pölyhaittaa ja pahimmillaan ne aiheuttavat hengityselimien kautta kohdistuvaa terveyshaittaa. Pölyn vaikutukset ovat yleensä sidoksissa sen hiukkaskokoon. YVA-selostuksessa on tärkeää esittää arvio toiminnassa aiheutuvan pölyn hiukkaskoosta ja vaikutuksista ihmiseen.

Aiempaa tarkempi ja laajempi selvitys pölyn leviämisestä suunnitelluilta läjitysalueilta ja uudelta kivenkäsittelylinjalta ympäristön sekä pölyämiseen liittyvistä ehkäisy- ja torjuntakeinoista on myös tarpeen koska todennäköisiä pölyhaittoille altistujia on entistä enemmän hankealueiden ympäristössä.

Vaikutukset pohjavesiin, pintavesiin ja vesistöön

Ympäristönsuojelulain 8§:n mukaan pohjavesien pilaaminen on kielletty. Eteläläjäityksen rikastushiekka-allas (VE1) tai kuivaläjäytysalue (VE2) on suunniteltu lähelle Hanhi-Kempin pohjavesialuetta. Hankealueiden läheisyydessä on myös vielä talouksia oman talousvesikaivon varassa, joten hankkeen vaikutuksia tulee selvittää pohjavedenlaatuun. Yksityisten käyttämät talousvesikaivot sijainti ja määrä tulee myös selvittää ja arvioida mitä hanke vaikuttaa ko. kaivoista saavan veden määrään ja laatuun.

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty arvioitavan vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin vesienhoitonäkökulmasta, mikä nykyvaatimustasolla on tarpeen ja se tulee lisätä YVA-selostukseen. Samoin tulee selvittää, mihin vesienhoitoalueeseen arvioitava alue kuuluu.

Vesienhoidon toimenpideohjelma ja vesienhoitosuunnitelma tulee tuoda esille. Lisäksi tulee esittää, mitä vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmissa ja toimenpideohjelmissa on todettu kohdevesistöjen tilasta, sen ekologisesta tilasta ja tilatavoitteista, myös pohjavesien osalta.

Arvio toiminnan purkuvesien vaikutuksista vastaanottavien vesistöjen ekologiseen tilaan että toiminnan vaikutuksista vesienhoidon suunnittelussa asetettujen tilatavoitteiden saavuttamiseen tulee esittää.

Ekologisen tilan kannalta arvio tulee tehdä vedenlaatutekijöiden lisäksi vähintään kahdella ekologisella tilalla ilmentävällä mittarilla.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojelukohteisiin

Lounaisläjitystä ei ole osoitettu Lappeenrannan eteläisten osien osayleiskaavan luonnoksessa kaivostoimintaan. YVA-ohjelmassa sen sijaan todetaan, että läjitysalueiden laajennukset sijoittuvat pääosin olemassa olevalle kaivosalueelle ja sen välittömään läheisyyteen sekä viereisille maa- ja metsätalousmaille. Lounaisläjityksen vaikutuksia lähellä todettuihin luontoarvoihin ei ole esitetty arvioitaviksi.

Aiemmin tehdyn luontoselvityksen yhteydessä suunnitellun lounaisläjitysalueen lähiympäristöstä on todettu mm. liito-orava esiintymä. Alueella on todettu olevan reheviä metsäalueita ja lehtolaikkuja. Näihin luontokohteisiin kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida YVA-menettelyn yhteydessä.

YVA-ohjelman kohdassa 6.3.5 Vaikutukset pintavesiin, todetaan, että hankealueen vedet johdetaan ja mahdolliset vesistövaikutukset kohdistuvat Pikkalanojan kautta Rakkolanjokeen ja Haapajärveen sekä Suurojan kautta Hanhijärveen. Haapajärvi kuuluu Natura 2000 – verkostoon ja YVA-menettelyn yhteydessä on arvioitava myös hankkeen mahdolliset vaikutukset Haapajärven Natura-alueelle. Arvioinnissa on otettava huomioon myös muut tiedossa olevat

hankkeet, joilla voi yhdessä tämän hankkeen kanssa olla vaikutuksia Natura-alueen luonnonarvoihin.

Patoturvallisuus, onnettomuusriskit

Suunniteltu eteläläjitä VE1:ssä on rikastushiekka-allas, jonka täyttötilavuus on noin 4,6 Mm³. Allas edellyttää padon rakentamista altaan ympärille. Hankkeesta vastaava on aiemmin todennut, ettei pato ole suuronnettomuusvaaraa aiheuttava jätealue. Patoturvallisuuslain 10 §:n mukaan ennen käyttöönottoa pato on kuitenkin luokiteltava ja sille on hyväksyttävä vahingonvaaraselvitys ja tarkkailuohjelma. Rakennettavat padot luokitellaan vahingonvaaran perusteella patoturvallisuuslain 11 §:n nojalla kolmeen luokkaan. YVA-menettelyn yhteydessä patoturvallisuusasiat tulee tarkastella huolella sekä esitettävä arvio padon turvallisuusluokasta. Lisäksi tulee arvioida patoon liittyvät onnettomuusriskit, joita padon mahdollinen murtuminen voi ympäristöön aiheuttaa.

YVA-selostusvaiheessa on hyvä täsmentää sitä, mitä riskejä toimintaan liittyy ja miten niihin varaudutaan ja mitä riskien toteutumisesta voi seurata. Riskin arvioinnissa pääpaino on oltava riskien kannalta keskeisten toimintojen tunnistamisessa ja onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä. Riskien arvioinnin osalta on tarpeen olla yhteydessä paikallisten pelastusviranomaisten kanssa.

Arviointimenetelmät

Arviointiselostuksessa tulee tuoda yksityiskohtaisesti esille arvioinnissa käytetyt arviointimenetelmät ja niissä havaitut epävarmuustekijät samoin kuin se, miltä osin tarkastelu perustui laskennallisiin seikkoihin, mittauksiin, mallilaskelmiin, kirjallisuuteen, muuhun vastaavaan materiaaliin, tehtyihin tutkimuksiin, maastoinventointeihin tai haastatteluihin yms. Arviointiselostuksessa tulisi kertoa kunkin vaikutusarvion osalta sen laatija ja tekijän asiantuntemus esimerkiksi lähdeluettelon liitteenä.

Vaikka YVA-ohjelmassa keskeisiksi arvioidut vaikutukset osoittautuisivat arvioinnin edetessä vähemmän merkityksellisiksi, on niiden huolellinen käsittely ja esittäminen arviointiselostuksessa aiheellista kansalaisten tiedon saannin varmistamiseksi.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

YVA-selostuksessa tulee tärkeä pohtia ja tuoda esille niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla haitallisiksi todettuja vaikutuksia ehkäistään, vähennetään tai poistetaan esimerkiksi pölyhaittaa, meluhaittaa, maisemahaittaa, pohjavesihaittaa, pintavesihaittaa ymv.

Osa tätä haitallisten vaikutusten ehkäisyä on vähemmän haitallisen toteutusvaihtoehdon valinta.

Tiedottaminen ja kansalaisten osallistuminen

Yhteysviranomaisen katsoo, suunniteltu tiedottaminen ja osallistumisjärjestelyt vastaavat YVA-lain vaatimuksia.

Raportointi

Nordkalk Oy Ab:n YVA-ohjelman rakenne on selkeä, esitystapa on havainnollinen, ymmärrettävä ja helposti luettavissa, myös sen painoasu on hyvä.

Johtopäätökset

YVA-menettelyn tavoitteena on ympäristöasioiden laadukas arviointi ja tiedon tuottaminen päätöksentekoa varten sekä kansalaisten tiedon saannin sekä osallistumisen turvaaminen hankesuunnittelussa. Hankkeen eri toteuttamisvaihtoehtojen avoin tarkastelu ja vertailu ovat YVA-lain mukaisen prosessin kulmakiviä.

Nordkalk Oy Ab:n YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa yhteysviranomaisen korostaa erityisesti ihmisiin, yhdyskuntarakenteeseen, maankäytön suunnitteluun, kulttuuriperintöön, maisemaan ja luonnonvarojen hyötykäyttöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tärkeyttä. Yhdessä tässä yhteysviranomaisen lausunnossa antamien täsmennysten kanssa YVA-ohjelma antaa hyvät lähtökohdat hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnille.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että arviointiohjelma on tarkoitustaan vastaava ja siinä on otettu huomioon YVA-laissa ja asetuksessa määrättyt asiat.

4. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä yhdessä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan 20.2.2013 alkaen sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen internet-sivuilla osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/kaakkois-suomi/yva>, josta valitaan linkki: Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Arviointiohjelmasta esitetyt lausunnot ja mielipiteet, yhteensä 18 kpl on toimitettu hankkeesta vastaavalle. Lausuntojen ja mielipiteiden tiivistelmät ovat tämän lausunnon kohdassa 2.

Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen

johtajan sijainen,

Luonnonsuojelupäällikkö

Pentti Välipakka

Ylitarkastaja

Asta Asikainen

JAKELUT JA MAKSUT

Nordkalk Oy Ab

53500 Lappeenranta

Maksu 5140 euroa

Peruste: Valtioneuvoston asetus (210/2012) Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja TE-toimistojen maksullisista suoritteista

TIEDOKSI

Lappeenrannan kaupunki

Lappeenrannan tekninen lautakunta

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta

Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Etelä-Karjalan liitto

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto

Museovirasto

Etelä-Karjalan maakuntamuseo

Liikennevirasto

MTK Kaakkois-Suomi

Hanhijärven ja lähikylien kyläyhdistys ry

Lappeenrannan Eteläalueen asukasyhdistys ry

Mattila Mäntylä Kuusela asukasyhdistys

Mielipiteen jättäneet

Pöyry Finland Oy, YVA-projektipäällikkö Jari A.Koivunen

Ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue ylijohtaja Leena Gunnar

Liikenne- ja infrastruktuuri vastuualue

Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue